

ÂŞIK VEYSEL VE ÂŞIK TARZI ŞİİR GELENEĞİ

Prof.Dr. Umay GÜNAY*

Kaynaklarda Âşık Veysel'le ilgili şu bilgiler verilmektedir. "Âşık Veysel Şatıroğlu 1894 yılında Sivas'a bağlı Şarkışla ilçesinin Sivri-
alan Köyünde dünyaya gelmiştir. Veysel, yedi yaşında iken Sivas'ta meydana gelen çiçek hastalığına yakalanmış ve sol gözü kör olmuştur. Sağ gözüne perde inmiş, bu gözünün iyileşebileceği ümidi varken bu gözüne değnek batmış ve bu şans da ortadan kalkmıştır. Veysel'in babası Ahmet Şatıroğlu, birçok Anadolu köylüsü gibi şiire meraklıymış. Halk şâirlerinin, şiirlerini oğluna öğreterek onu avutmaya çalışmıştır."¹

Bilgi ve tecrübelerime göre Âşık Veysel'in babasının saz şiirine meraklı oluşu yalnızca kişisel tercihi değildir. XVI. yüzyıldan itibaren bütün imparatorluk topraklarında ilk milli Türk şiiri geleneğinin islâmiyet, yerleşik medeniyet, çağın kültür ve bilgi birikimi, beklenti, ihtiyaç ve zevklerine göre şekillenerek Âşık Edebiyatı geleneği halinde gelişmiştir. Âşık Edebiyatı, yetenekli kişilerin kafiyeli kelimeleri ard arda getirerek anlık heyecan ve duygularını dile getirdikleri örneklerden oluşmamaktadır. Âşık Edebiyatı geleneği,

* Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı

1. Ümit Yaşar Oğuzcan; Âşık Veysel, Dostlar Beni Hatırlasın. İstanbul 1985. Âşık Veysel, Hayatı - Şiirleri ve Hakkında Yazılanlar. İstanbul 1972
İstanbul Maarif Kitaphanesi; Âşık Veysel-Hayatı Şiirleri. İstanbul, t.y.

Türk milletinin yaygın eğitimi ve öğretimini sağlayarak sanatçı eğilimleri yönlendirmiş, belirli kabuller ve kalıplar içerisinde yeteneklerin yol bulmasına imkân sağlamıştır. Bu gelenek, Osmanlı devleti içinde sınırlı sayıda insana ulaşabilen resmî eğitim ve öğrenimin âşık fasılları ve hikâye anlatıcıları vasıtasıyla kalabalık kitlelere ulaşmasında vasıta olmuştur. Halk Edebiyatı genel başlığı altında topladığımız âşık, tekke ve anonim edebiyat mahsulleri incelendiğinde bunların dayandığı kaynaklarla Divan Edebiyatının dayandığı kaynakların ortak olduğu görülmektedir. Kur'an ve Hadisler, peygamber ve evliya menkabeleri, tasavvuf ve tarikatlerin yaygınlaşmış kabulleri, Hint, İran ve Arap edebiyatlarından tercüme edilen eserler (bu eserler Divan Edebiyatı vasıtasıyla Halk Edebiyatına aktarılmıştır) yerli ve millî malzeme orta dönem Türk kültürünün ortak kaynaklarıdır. Yerli ve millî malzemenin içine sözlü kültür aracılığı ile aktarılan destanlar, atasözleri, deyimler, bilmeceler, masal, fıkra ve hikâyeler, mânî, koşma, türkü, ninni, ağıt gibi manzum eserler yanında tarihî hatıralar ve Divan Edebiyatı birikiminin de dahil olduğunu ifade etmek gerekir.

Kitlelere ulaştırılan bu kültür birikimi ve zengin kelime hazinesi sayesinde bugün hayranlık ve takdirle incelediğimiz, estetik zevk aldığımız Âşık Edebiyatı teşekkül etmiştir. Her sanat, belirli bir kültür birikimine bağlı olarak doğar gelişir ve bu kültür birikiminin dağılmasıyla birlikte önce kendi kendini tekrar eder sonra yozlaşarak yok olur. Bugün Âşık Edebiyatı adı ile andığımız edebiyat başlangıçta Ozan-Baksı edebiyat geleneği olarak şekillenen ilk millî edebiyatımızın XVI. yüzyılda yeni kültür birikimi, kabuller, ihtiyaçlar, talepler, zevk ve beklentilerin etkisiyle gelişim ve değişime uğramış devamıdır. Âşık edebiyatı geleneği bütün Osmanlı topraklarında bilgi ve kültür yayılımında ve haberleşmede fevkalâde etkili olmuştur. XIX. yüzyılda Osmanlı Türk hayatında meydana gelen büyük değişimin sonucunda İstanbul ve çevresinde önce yozlaşmış XX. yüzyılda da tarihe karışmıştır. Batıya göre muhafazakâr bir hayat tarzının hâkim olduğu Doğu Anadolu Bölgesinde

tarihî biçimine sadık kalarak yeni kabullerin bir bölümünü özümleyerek içlerinde Âşık Veysel gibi başarılı temsilcilerin de bulunduğu kalabalık sazşâiri kadrosuyla hayatiyetini günümüze kadar sürdürmüştür. Sivas ili de bu geleneği canlı olarak yaşatan bölgelerimizden biridir. Bu sebeple Veysel'in babasının kör olduğu için hayatını kendi kendine yeterek sürdürmesi güç olan oğlunu saz şâirliğine yönlendirmesi tesadüf değildir. Âşık Tarzı Edebiyat geleneği Veysel'in doğduğu ve yetiştiği dönemde bütün bu bölgenin yaşama ve kendilerini ifade etme tarzlarının belirleyicisi ve öğreticisidir. Bu tabii ortam içinde Veysel de âşık toplantılarının dinleyicisi ve öğrencisi haline gelmiştir. Sakatlığı sebebiyle başkalarına bağımlı, çöken bir kişilik yerine yönlendirilmiş belirli bir öğretim ve eğitimle şiir söyleme ve saz çalma yeteneği kazanarak kendi kendine yeten aynı zamanda toplum hayatına katkıda bulunan üreten olumlu bir kişilik kazanmıştır. Âşık Edebiyatı geleneğinin Türk hayatı içinde sanatçı eğilimleri yönlendirme ve şekillendirme yanında pek çok sıradan insana da düşünce ve duygularını ifade etme yeteneği kazandırması, kelime hazinelerini zenginleştirmesi gibi fonksiyonları üzerinde durulmamıştır. Sanatçı ile çevresi arasında karmaşık bir alışveriş sözkonusudur. Bazı açılardan sanatçı çevresinin ve çağının ötesindedir ancak böyle bir sanatçının eserini sunabilmesi ve onu algılayabilen, sezebilen bir çevre içinde mümkün olur. Sanatçının eserinin doğup yaşayacağı çevrenin verimli olması gereklidir. Âşık Edebiyatı geleneği bence bu bakımdan da ilgi çekicidir. Bu gelenek âşık fasılları ve hikâyeci âşıkların icralarıyla çok kalabalık halk kitlelerini eğitmiş ve onların belirli kültür birikimlerine ulaşmalarını sağlamıştır. Bu türlü ortamlarda yaşayan yetenekli kişiler sanatçı kimliğine ulaşarak mensup oldukları topluluklara yaratıcılıklarının meyvelerini armağan etmişlerdir. Sözlü kültür birikiminin kaybolduğu günümüzde, yazılı eserler de geniş halk kitlelerine ulaşip kültür birikimi halini alamadığından sanat ortamları meydana gelememektedir.

Âşık Edebiyatı geleneğinde sade kişilikten sanatçı kişiliğe geçişte hareket noktası rüya motifidir. Orta Asya şamanlığa giriş temsilcilerinin hayâl-rüya haline dönüşmesiyle oluşan kompleks rüya motifi önceleri destancuların sade kişilikten sanatçı kişiliğe geçişlerinde XVI. yüzyıldan itibaren de islâmî kabul ve değerlerle birleşerek âşık kimliğine ulaşmada rol oynamıştır. Âşık Veysel'le ilgili kaynaklarda onun böyle bir rüya gördüğüne dair kayıt yoktur. Cumhuriyetten sonra bu gelenek içinde rüya motifine karşı kabul-lerin farklılaştığını ve bazı temsilcilerin bu olgunun çeşitli sebeplerle gerçekleşemeyeceğini ifade ettiklerini biliyoruz.² Âşık Veysel'in hayat hikayesi içinde rüya motifi tesbit edilmemekle birlikte aşağıda verdiğim şu şiiri, ilhamın ve şiir söyleme yeteneğinin Tanrı armağanı olarak gönlüne indiğini anlatmaktadır. Âşıklık geleneği içinde rüyadan sonra söylenen ilk deyişlerin özelliklerini aksettiren bu şiir, onun âşıklık geleneğinin tarihi dönem kabulünü benimsediğini ve samimiyetle ifade ettiğini sergilemektedir:

Kırk yaşımdan sonra kalbime ilham
Erişti Mevlâdan bir ihsan oldu
Hakk'ı bilenlere hazırdır her an
İnkâr edenlere sır nihan oldu

Varlık noktasını açık gösterdi
İrâde-i cüz'ün eline verdi
Hakk'ı bilen her eşyayı Hak gördü
Vücudun şehrine o sultan oldu

Sağda solda arşta kürste her yerde
Hazırdır münkirin gözünde perde
Diyen bilmez bilen demez bir ferde
Akıl ermez sırrı bir süphan oldu

Zâhir bâtın her irenkte görünür
Gâni doğar amma gâhi dulunur
Nerde baksan orda hazır bulunur
Kim demiş hakkında lâmekan oldu

2. Umay Günay, Âşık Tarzı Şiir Geleneği ve Rüya Motifi. Ankara 1986

Nuru ile bu âlemi kapladı
Âzimidir kerimdir gafurdur adı
Sefil Veysel Hak'tan ister muradı
Muradlar verecek cömertkân oldu³

Âşık Veysel 1931 yılında Sivas'da yapılan ilk "Âşıklar Bayramı'na katıldığı dönemde usta-malı şiirler söyleyen gelenek taşıyıcısı durumundaydı. Âşık Veysel, usta-malı deyişleri söylediği dönemlerde kendi deyişlerini de yarattığını ancak bunları cesaret edip dinleyicilere sunamadığını bildirmiştir. Gelenek içinde sade kişilikten sanatçı kişiliğe geçişi sağlayan rüya motifinin yerini Veysel'in hayatında Ahmet Kutsi Tecer almıştır. Ahmet Kutsi Tecer'in desteği ve katkılarıyla Veysel'in şair kişiliğinin oluşum süreci tamamlanmış ve Cumhuriyetin X. yılında 1933'de Veysel de "Cumhuriyet ve Gâzi Mustafa Kemal" konulu şiir söyleme yarışında yer almış ve ilk defa kendi şiirini söylemiştir. "Türkiye'nin İhyası Gâzi Mustafa Paşa" adlı deyişini aynı yıl İstanbul radyosunda seslendirmiştir. Bu şiir, Cumhuriyet ideolojisini ve Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti'ni kurarken verdiği zorlu mücadelenin destanıdır:

Atatürk'tür Türkiye'nin ihyası
Kurtardı vatanı düşmanımızdan
Canını bu yolda eyledi fedâ
Biz dahi geçelim öz canımızdan

Sinesini hedef etti düşmana
Ölmüşken vatanı getirdi cana
Çekti kılıcını çıktı meydana
Gören ibret aldı meydanımızdan

Çekildi sancaklar dayanmaz canlar
Şarktan garba gitti Türk'teki şanlar
O kadar paşalar o zabitanlar
Ayrılmadı asla sağ yanımızdan

3. Dostlar Beni Hatırlasın. İstanbul 1985. s.23.

Dumlupınar Sandıklı'nın cephesi
Dağları yıkıyor topların sesi
Kahraman askeri hücum etmesi
Cihan sele gitti al kanımızdan

Kaçırdık düşmanı bulunmaz izi
Bir hücumda geçti öte denizi
Siyanet ettiler askerimizi
Vatan memnun kaldı zabitanımızdan

Şeyh Sait de yüzün tuttu isyana
Milletini hor baktırdı vatana
Fakir fukarayı boyadı kana
Öyle şeyhler çoktur külhanımızdan

Çağurdım Şeyh Said sağır mı diye
Başında sarığı değirmi diye
Tarttılar şeyhleri ağır mı diye
Haberin doğrultun urganımızdan

Şeriatı düşündüler şerciler
Bir takım millete fesat verdiler
Her biri bir yerde geberdiler
Onlar kurtulmadı toplarımızdan

Aklı başında olan düşünür bunu
Şeriatçı oldu tüketen onu
Dağda belde fukaraya soygunu
Veren onlar idi vatanımızdan

Menemen meslesi geldi meydana
Orda birkaçları uydu şeytana
Mehdi diye kendi kendin urgana
Taktı kurtulmadı darlarımızdan

Gazi Paşa Hazireti bir kişi
Ne kadar cesaret tuttu bu işi
Sarmıştı vatanı düşman ateşi
Esirgedi bizi zıyanımızdan

İddiacı Türkiye'nin insanı
Çalışmakla kazandık biz vatani
Aç kurt gibi parçaladık düşmanı
Şecaat görünce aslanımızdan

Kurtardık vatani bu belâlardan
Tiren hattı küşat ettik her yerden
Terrakki etti mektebimiz hep birden
Teşekkür kazandık müşranımızdan

Hükümet de milletini kayırdı
Bir affetti hapisleri koyverdi
Adaletle tebligatlar duyurdu
Çok şeref kazandık bayramımızdan

Türkiye'yi adalette yaşattı
Dağları deldirdi demir döşetti
Millete bir altın kemer kuşattı
Hâsâ nankör olman davranımızdan

Âşık Veysel bunu böyle söyledim
Benden de yâdigar bu kalsın dedim
Sözlerim yalan mı dinle efendim
Kürre-i arz doldu hep şanımızdan⁴

Veysel'in kendi uslûbunu taşımayan ortak halk şiiri uslûbunda Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu ve ilk on yılda yaşanan güçlükleri ve başarıları dile getiren bu ilk şiir, sonraki şiirleriyle birlikte değerlendirildiğinde onun Cumhuriyetle temsil edilen resmî Türk devleti ideolojisinin savunucusu olarak şekillenen kimliğinin ilk belirleyicisi olarak kabul edilebilir. Veysel'in vatan sevgisini, Türklüğe inancını bütün şiirlerinde tesbit etmek mümkündür. Ancak bazı şiirleri bütünüyle bu temleri işlemiştir:

Vatan sevgisini içten duyanlar
Sıtk ile çalışır benimseyerek
Milletine, ulusuna uyanlar
Demez neyime lâzım, neyime gerek

4. Dostlar Beni Hatırlasın. s. 168

Her ferdin hakkı var, bizimdir vatan
Babamız dedemiz döktüler al kan
Hudud boylarında can verip yatan
Saygıyla anarız, şehit diyerek

Vatan aşkı ile çalışan kafa
Muhakkak erişir öndeki safa
Tesir nüfuz olur her bir tarafa
Herkes onu büyük tanır severek

Olmak istiyorsan dünyada mesut
Hakka halka yarayacak bir iş tut
Çalıştır oğlunu, kızını okut
İnsan olmak için okumak gerek

Vatan bizim, ülke bizim, el bizim
Emin ol ki her çalışan kol bizim
Ayyıldızlı bayrak bizim, mal bizim
Söyle Veysel öğünerek överek ⁵

Kurtuluş Savaşına asker olarak katılamayışının ızdırabını "Olsaydım Cephede Kahraman Asker" isimli şiirinde dile getirmiştir:

Olsaydım cephede kahraman asker
Çalışırdım memleketin işine
İçimde duygular uyanan hisler
Taşırdı beni hudud dışına

Bizi bugün için beslemiş vatan
Ne mutlu bu yolda olaydım kurban
Çekilip karşıma çıkınca düşman
Süngü vursam idi düşman döşüne

İftihar ettiğim büyük muradım
Türkoğluyum temiz Türktür ecdadım
Şehit ismi yazılsaydı soyadım
Kanım ile mezarımın taşına

Ne yazık ki bana olmadı kismet
Düşmanı denize dökerken millet
Felek kırdı kolum vermedi nöbet
Kılıç vurmak için düşman başına

5. Dostlar Beni Hatırlasın. s. 161

Bugünler müyesser olsaydı bana
Minnet etmez idim bir kaşık kana
Mukadder harici gelmez meydana
Neler geldi bu Veysel'in başına⁶

Türk toplumunda çağdaşlaşma sürecini gerçekleştirirken ortaya çıkan tercih farklılıklarından doğan çatışmaların uzlaşma ile sonuçlanması gerektiğini vurguladığı şiiri:

Bu nasıl kavgalar çirkin dövüşler
Hepimiz bu yurdun evlâtlarıyız
Yolumuza engel olur bu işler
Hepimiz bu yurdun evlâtlarıyız

Birleşiriz bir bayrağın altında
Biz Türklerin ikilik yok aslında
Yanar tuşururuz vatan aşkında
Hepimiz bu yurdun evlâtlarıyız

Hedef alıp dövüştüğün kardaşın
Seni yaralıyor attığın taşın
Topluma zararlı yersiz savaşın
Hepimiz bu yurdun evlâtlarıyız

Herkes ilim deryasında yüzüyor
Çıkış ayın çevresinde geziyor
Yazık bize yollarımız uzuyor
Hepimiz bu yurdun evlâtlarıyız

Kitaplar yazılmış nasihat dolu
Birlikte güçlenir gençliğin kolu
Gençliğe emanet Atatürk Yolu
Hepimiz bu yurdun evlâtlarıyız⁷

"Türkün türkü çağırırız" ayaklı şiiri, ümmetten millete geçişte benimsenen kabul ve değerleri dile getirmektedir:

Dünya dolsa şarkıyılan
Türkün türkü çağırırız
Yola gitmeyiz korkuyulan
Türkün türkü çağırırız

6. Dostlar Beni Hatırlasın. s. 162

7. Dostlar Beni Hatırlasın. s. 163

Türküz Türkler yoldaşımız
Hesaba gelmez yaşımız
Nerde olsa savaşımız
Türküz türkü çağırınız

Türklerdir bizim atamız
Halis Türküz kanı temiz
Şarkı gâzeldir hatamız
Türküz türkü çağırınız

Bayramlarda düşünlerde
Toplantıda yığınlarda
Sıkılınca dar günlerde
Türküz türkü çağırınız

Yaylalarda yataklarda
Odalarda otaklarda
Koyun gibi koytaklarda
Türküz türkü çağırınız

Su başında sulaklarda
Türkün sesi kulaklarda
Beşiklerde beleklerde
Türküz türkü çağırınız

İnler Veysel arı gibi
Bülbüllerin zarı gibi
Turnalar katarı gibi
Türküz türkü çağırınız⁸

Türkiye Cumhuriyeti'nin çağdaş medeniyet seviyesinde ulaşma çabalarına "uyan bu gafletten uyuma yurttaş"⁹, eğitim ve öğrenimin gerekliliğine "Okul"¹⁰, "Halkevi"¹¹ gibi şiirleriyle katkıda bulunmuştur.

Âşıklık geleneği içinde âğıt -destan niteliği taşıyan türün örnekleri olarak "Erzincan"¹² ve "Dumlupınar"¹³ kabul edilebilir. Ata-

-
8. Dostlar Beni Hatırlasın. s. 164
 9. Dostlar Beni Hatırlasın. s. 166
 10. Dostlar Beni Hatırlasın. s.187
 11. Dostlar Beni Hatırlasın. s. 188-189
 12. Dostlar Beni Hatırlasın.s.177
 13. Dostlar Beni Hatırlasın.s.193

türk'ün ölümünden sonra söylediği "Ağlayalım Atatürk'e" başlıklı ağıt Cumhuriyetimizin kurucusuna duyduğu samimi sevgi ve minneti ifade etmenin yanında o tarihe kadar söylediği şiirler içinde şiir estetiğini yakalayan Veysel'in kendi üslubunun belirginleşmeğe başladığı ilk örnek olarak kabul edilebilir:

Ağlayalım Atatürk'e
Bütün dünya kan ağladı
Süleyman olmuştu mülke
Geldi ecel can ağladı

Doğu, batı, cenup, şimal
Aman Tanrı bu nasıl hâl
Atatürk'e erdi zevâl
Memur mebusan ağladı

İskenderi Zülkarneyn
Çalışmadı bunculayın
Her millet Atatürk deyin
Cemiyet akvam ağladı

Atatürk'in eserleri
Söylenecek bundan geri
Bütün dünyanın her yeri
Ah çekti vatan ağladı

Fabrikalar icad etti
Atalığın ispat etti
Varlığın Türk'e terketti
Döndü çark devran ağladı

Tiren hattı tayyareler
Türkler giydi hep karalar
Semerkant'la Buharalar
İşitti heryan ağladı

Bu ne kuvvet bu ne kudret
Varidi bunda bir hikmet
Bütün Türkler İnönü İsmet
Gözlerinden kan ağladı

Söz sağ olun Türk gençleri
Çalışanlar kalmaz geri
Maraşalın askerleri
Ordular teğmen ağladı

Zannetme ağlayan gülmez
Arslan yatağı boş kalmaz
Yalnız gidenler gelmez
Her gelen insan ağladı

Uzatma Veysel bu sözü
Dayanmaz herkesin özü
Koruyalım yurdumuzu
Dost değil düşman ağladı¹⁴

Âşık Veysel'in ortak halk şiiri uslubunu aşarak kendine has uslûba ulaşması şiire başlamasından sonraki yıllarda gerçekleşmiştir. Gerek Divan gerek Halk şiirinde en çok işlenen temlerden biri de insan ömrünün sınırlılığıdır. İnsan fâniliğinden her çağda tedirgin olmuş, çaresiz boyun eğdiği bu kaderi çok zengin teşbih ve çağrışımlarla şiirlere aktarmıştır. Veysel, bu temi yeni bir soluk, kendine âit bir uslûp ve etkili bir beste ile şiirleştirmiştir. Veysel'in Türk şiirinde ayrıcalıklı yerini sağlayan şiirlerinden biri de dünyanın fâniliğini işlediği "Uzun İnce Bir Yoldayım" başlıklı deyişidir:

Uzun ince bir yoldayım
Gidiyorum gündüz gece
Bilmiyorum ne haldeyim
Gidiyorum gündüz gece

Dünyaya geldiğim anda
Yürüdüm aynı zamanda
İki kapılı bir handa
Gidiyorum gündüz gece

Uykuda dahi yürüyorum
Kalmaya sebep arıyorum
Gidenleri ben görüyorum
Gidiyorum gündüz gece

14. Dostlar Beni Hatırlasın. s. 173-174

Kırkdokuz yıl bu yollarda
Ovada dağa çöllerde
Düşmüşüm gurbet ellerde
Gidiyorum gündüz gece

Düşünülürse derince
Irak görünür görünce
Yol bir dakika miktarınca
Gidiyorum gündüz gece

Şaşar Veysel iş bu hale
Gâh ağlaya gâh güle
Yetişmek için menzile
Gidiyorum gündüz gece¹⁵

Kurt Reinhard "Sivas Vilâyeti Âşık Melodi Tipleri" ¹⁶ başlıklı bildirisinde âşık ezgileri ile anonim halk türkü ve ezgilerinin farklarını şöyle ifade etmiştir: Âşık ezgileri güfte mısrasındaki hece sayısı ile bağlantılıdır. Doldurma veya tekrar edilen kelimeler açık biçimde telâffuz edilmektedir. Ezgilerde belli motifler sık sık tekrarlanmakta ve türküler seslendirilirken sazın belli bölümü kullanılmaktadır. Türkülerde âni bitiş veya yavaşlatarak sona erdirmeye büyük ölçüde saza kullananın arzusuna bağlıdır. Âşık ezgilerinde "sol" sesi ana ton olmakla beraber "lâ" ve "mi" seslerinin ana ses tonu olarak kullandığı örnekler de vardır. Âşık ezgileri, konuşma üslûbunun ağır bastığı ezginin geri plânda kaldığı ve ezgilerin ağır basıp konuşma üslûbunun gerilediği iki tarzdan oluşur. Konuşma üslûbunun öncelikli olduğu örneklerde ezgi yavaşlar ve konuşma ritmine ayak uydurur. Âşık Veysel'in deyişlerinde bu üslûbun yaygın olduğu görülmektedir. Bu üslûbda sözlerin anlaşılması önemlidir. Veysel de besteden ziyâde anlama önem veren sazşâirlerindedir. Orta Asya çoban ezgilerinin bazı teknik nitelikleri bölge saz şâirlerinde ve Veysel'de açıkça görülmektedir.

Âşık tarzı şiir geleneğinin önemli özelliklerinden biri de dayandığı kültür birikiminde, islâmî ve tasavvufî kabuller, menkabe ve bil-

15. Dostlar Beni Hatırlasın. s.221

16. Uluslararası I. Folklor Kongresi Bildirileri, III. Cilt, Ankara 1977. s. 291-309

